

Gorenjec

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 75 „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopisa sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“, celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, posamezna številka 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Nekaj misli za bodočnost

V zadnji številki smo poročali, da je banska uprava razrešila predsednika občine Kranj g. Pirca Cirila in prvega člana uprave g. Mayr Mavrilija radi nečastnih dejanj in stvar izročila v preiskavo sodni oblasti. Predsednik občine je sedaj g. Tajnik.

Oblast je gotovo imela tehtne razloge za razrešitev ter bo sodišče svoječasno itak izreklo sodbo. Radi tega ne smatramo za potrebno, da na tem mestu govorimo o vzrokih te razrešitve. Občinski odbor je sicer sklenil pritožbo na upravno sodišče, vendar je ta pritožba po našem mnenju le še formalnega pomena ter je verjetno, da ne bo mogla ničesar spremeniti. S tem se izločata za daljšo dobo iz občinskega gospodarstva gg. Pirc in Mayr. To je dejstvo, s katerim moramo računati in s katerim računata tudi vsa javnost.

Vsa javnost stoji pod vtisom, da pričinja v Kranju popolnoma nova doba, ki naj prelomi z vsemi dosedanjimi metodami pa tudi z vsem gospodarskim mitom, ki se je zlasti zadnja leta kazalo na vseh poljih občinskega gospodarstva. Nekateri voditelji dosedanjega sistema pri kranjski občini so sicer skušali razširiti parolo med tiste, ki so jih hoteli še poslušati, da je treba vzdrževati („aushalten“). Mali odmev te parole dokazuje, da javnost ne sledi več takim parolam, ampak si želi resnega in stvarnega dela. Resen gospodar pač ne more razumeti, zakaj naj bi se še nadalje vodila v Kranju taka občinska politika, kot se je dosedaj vodila. Vsi stanovi bodisi delavski, obrtniški, trgovski ali uradniški prav dobro vedo, da z lepimi besedami in pokloni nihče ne more preživljati družine. Tuja je vsem osebna politika. Nič manj tuja jim je odvisnost usode občinskega gospodarstva od usode kake politične stranke.

Tudi mi gledamo z istimi očmi na položaj, ki je nastal po razrešitvi. Občino Kranj čakajo tako velike naloge, da bo potrebno sodelovanje vseh stanov in sodelovanje vsakega posameznika, ki ga vodi zdravo gospodarsko načelo, če naj se te naloge vsaj deloma izvedejo. Posamezne ude enotnega gospodarskega teritorija v Kranju in okolici, ki so sedaj raztreseni po posameznih občinah, bo treba zbrati in povezati v gospodarsko, kulturno in socialno celoto ter tako poživiti center in preprečiti razkroj periferije. To ni samo socialno in kulturno vprašanje, kakor se obče smatra, ampak je tudi izrazito gospodarsko vprašanje, ki se ga more rešiti le v skupni občini, kajti združenje ne bo koristilo samo periferiji, ampak bo združenje oplodilo tudi gospodarsko življenje centra samega. Ni nam znano, v koliko se sedanji občinski odbor zaveda te nujnosti. Vemo samo, da bi tudi občinski odbor pri se-

danji sestavi mogel mnogo koristiti tem ciljem, če bi se pravočasno še zavedal svoje naloge. S tem spoznanjem bi občinski odbor mnogo koristil občini in se uvrstil med one, ki odklanjajo navezanost usode vprašan občinskega gospodarstva od usode stranke, in one, ki želijo sodelovanja vseh občanov v občinskih gospodarskih vprašanjih. S takim korakom bi se mogli ustvariti temelji skupnega sodelovanja, ki bi ga vsa poštena javnost toplo pozdravila.

Mesto Kranj je kljub sijajni legi, veliki industriji in trgovskemu prometu ter kljub iniciativnosti posameznikov brez zadostnega vodovoda, brez tlakovanih cest in ulic, brez pomembnih javnih poslopij in socialnih naprav. Občina je dosedaj izdatno podpirala Narodni dom in gasilsko četo, vendar brez vidnih uspehov. To, kar sta ustvarila Narodni dom in gasilska četa, bi se dalo ustvariti tudi z dohodki njihovih prireditev. Zdi se, kakor da je metala denar v posodo brez dna. Nove šole še sedaj ni. Gimnazija čaka rešitve. Preureditev cestnega omrežja in mostov je nujna. Novo pošto poslopje se nam takorekoč ponuja, toda niti iniciativa za to ni prišla od občine, niti ne yemo, kaj je občina storila, da pospeši zgraditev tega poslopja. Samo za stavbne svrhe nesposobna parcela mestne občine na kranjskem polju vsak dan zgovorno pripoveduje, da bi bil zdravstveni dom verjetno že postavljen, če ne bi bila ta parcela slučajno nekoč last razrešenega župana.

Nočemo rekriminacij, ampak hočemo le vsakomur predočiti, kako prav ima vsa javnost, ki hoče sodelovanja vseh onih, ki želijo uveljaviti pri občinski upravi zdrava gospodarska načela. Za zdrava gospodarska načela pa smatramo le ona gospodarska načela, ki vpoštevajo dobrobit vseh stanov brez izjeme in ki varujejo interese šibkejšega. Mi se zavedamo, da ima lastnina tudi dolžnosti in ne samo pravice. Vemo pa tudi, da se s ceneno demagogijo ne pomaga nikomur, najmanj pa delavskemu stanu. Naš list je ponovno opozorila na potrebo stvarnega in pametnega gospodarstva, pa tudi na nujnost socialnih naprav med temi tudi nujnost starostnega zavarovanja delavstva. Dokler ni mogoče doseči državnega starostnega zavarovanja, naj bise privatno iniciativno ob sodelovanju občine ali banovine zavarovala eksistenca našega delavstva. Previdna in pametna iniciativa občine je tudi tu potrebna.

Pri tem delu pa naj bo dobrodošel vsakdo, pa naj se je dosedaj nahajal pri tej ali oni skupini. Nikomur, ki je naših misli in se je otreseel vseh osebnih ozirov, naj ne bo zaprta pot k skupnemu sodelovanju pri občinskem gospodarstvu. To skupno sodelovanje pa naj prinese naši gorenjski metropoli resnično novo dobo procvita in napredka.

Katoliški akademiki in Jug. akademsko društvo v Kranju

Na občnem zboru J. A. D. v Kranju, ki se je vršil dne 20. junija v dvorani hotela Stara pošta, je bila podana resolucija, v kateri izjavljajo katoliški akademiki, da izstopajo iz društva. V tej resoluciji so navedene posamezne nekorektnosti, ki so se vršile pri društvu, pa jih društvo ni niti obsodilo in ni dvoma, da jih je celo samo podpiralo.

Vse to je prisililo katoliške akademike, da so za vedno prelomili s tem društvom in da ga smatrajo odslej kot nasprotnika, ki mu je lastna diametralno nasprotna načelna usmerjenost. S tem svojim odločnim korakom so izbrisali vse nejasnosti, ki so se pojavljale v preteklem letu pri vprašanju stališča do zgoraj omenjenega društva. Vrgli so odkrite karte vsem onim, ki so se le imensko, navidezno prištevali k skupini katoliških akademikov. Toda tudi oni se bodo morali prej alislej

izjasniti in slediti iztopivšim katoliškim akademikom ali pa sprejeti program vodilnih v društvu. V kalnem jim ne bo mogoče več ribariti. In tretjič-pokazali so vsem svojo odločnost in brezkompromisnost v načelih, pa povedali jasno in odkrito, da ne puste nikomur niti omalovaževanja niti smešnja svojih katoliških načel. Društvo samo bo sedaj šlo v svojem razvoju lahko nemoteno dalje, saj med članstvom ne bo več velikih razlik v svetovnih nazorih. Sedaj bo pač lahko doseglo svoj cilj, ki je izražen v namenu društvenih pravil in v stremljenju posameznikov.

Da bo cilj res dosežen, nam jamči tudi vodstvo tega pravzaprav novega akademskega društva, ki je prijadrlo tja, kamor so ga nekateri že ob ustanovitvi skušali usmeriti.

Kranjske občinske zadeve

Dne 10. t. m. se je vršila pod novim županom prva seja kranjskega občinskega odbora, katere so se udeležili skoro vsi odborniki JNS, kar se že dolgo ni zgodilo v Kranju. Mislimo, da ta rekordna udeležba ni bila slučajna ali pa vsled radovednosti za avtentično pojasnilo, zakaj sta bila župan in podžupan razrešena. Tako obilna udeležba je bila izrecno naročena in dogovorjena že v torek zvečer, ko so najzanesljivejši JNSarji do pozne večerne ure zborovali v občinski hiši. Toda vkljub priznani režiji ni šlo vse točno po načrtu. Ob napovedani uri je bilo zbranih že mnogo odbornikov, mnogo več kot običajno, vendar novi župan ni otvoril seje. Čakal je namreč prihoda novega člana JNS občinske večine, ki ga pa ni bilo od nikoder, čeprav so poslali mestne stražnike, da ga iščejo po mestu. V tem času so gg. odborniki prav pazljivo prebrali Gorenjca, katerega je njihov vodja po izjavah, ki jih je sam dajal vedno pri občinskih sejah, tako omalovaževal. Pri tem branju so nekateri odborniki kritizirali pisanje Gorenjca, ki pa je bilo v zadnji številki več kot obzirno. Nekaterim menda ni bilo všeč, da smo omenili, da je novi župan uradnik tovarne Semperit. Tega razburjanja v resnici ne moremo razumeti, saj vendar funkcija predsednika kranjske občine ni nezdružljiva s funkcijo zasebnega uradnika. Vsak v Kranju pa tudi ve, da je novi župan že dolgo let uslužben v tovarni Semperit.

Da gg. občinski očetje tako pazljivo prebirajo naš list, ni za nas nič novega. Svetovali bi jim le, da v sedanji novi sestavi bolj upoštevajo naše pisanje in dobre nasvete, za katere jim pa ne bomo nikdar pozneje predložili ogromnih računov, kakor so to drugim delali v Kranju znani patrioti. Ako bodo gospodje le malo upoštevali naše nesebične nasvete, potem ne bodo več doživeli takih sej, kakor je bila zadnja. Ta namreč ni napravila na veliko večino meščanov vsled avodnega govora novega župana vtis seje, ampak neke vrste demonstracije proti razrešitvi.

Ko je preteklo že dosti časa, in so nekateri občinski odborniki že začeli godrnjati — (sami iskreni pristaši JNS) —, zakaj se že ne prične seja, je novi g. župan isto otvoril s ganljivim govorom: „Dragi občinski odborniki in svetovalci! Našega očeta ni več med nami! On, ki je vse življenje iskal samo koristi občine (!), je bil te funkcije razrešen; toda pravica bo sodila, da je vestno opravljal svojo službo, kar najbolj dokazuje njegova odlikovanja. Ravno tako ni več med nami najbolj agilnega člana uprave R. Mayerja. Upajmo, da bo pravica sodila prav, da nam bo kmalu zopet predsedoval za to mizo naš oče. Zatorej zaključimo „Na svidenje“!

Oficielno poročilo v Slovenskem narodu pravi, da so se tej želji pridružili vsi odborniki in isto potrdili z živahnim aplavzom. Resnici na ljubo pa moramo pristaviti, da so to bili le nekateri najbolj navdušeni JNSarji. Nekateri v svoji potrtosti niso menda imeli drugega izraza za razrešitev, kot „grozno je

kaj delajo“. Ker so se skoro vsi ti gospodje udeležili tudi zborovanja v torek zvečer, domnevamo, da so že poznali razrešitvene razloge in da so s svojim aplavzom dali izraza svojemu prepričanju, da so dejanja, radi katerih sta bila župan in podžupan razrešena, povsem pravilna in v redu. Navdušenje ostalih gospodov pa ni bilo tako temperamentno, vsaj pokazalo se ni, zato mislimo, da je bilo bolj notranje. Pripomniti moramo še to, da pri vsej tej manifestaciji ni nihče vprašal po razlogih razrešitve! Ko pa je bila ta „spontana“ manifestacija končana, je človek lahko dobil vtis, da so vse druge točke dnevnega reda bolj postranskega pomena, vsaj gospodje odborniki jim niso posvečali one pažnje kot žalnemu govoru novega župana. Razrešitni dekreti, ki so se morali na seji prebrati, so bili hitro in povsem monotonno prebrani, nakar so odborniki občinske JNS večine sklenili (po Slovenskem narodu), da se občina po svojem pravnem zastopniku pritoži na upravno sodišče v Celju.

Kako pridejo sedaj kranjski davkoplavevalci do tega, da bodo plačevali stroške za pritožbo razrešenih, nam ni razumljivo. S tem sklepom, ki pa mislimo, da ne bo obveljal, so se vsi oni, ki so zanj glasovali, identificirali z razrešenima. Točne vsebine dekretov še ne moremo priobčiti, ker pri hitrem čitanju istih ni bilo mogoče točno slediti vsebini. Priobčili jih pa bomo prihodnjic enkrat.

Ob tej priliki pa moramo napraviti malo primerjavo med razlogi za razrešitev odbornikov, ki jih je razrešil JNS režim in katerega razrešitev se je izvršila zlasti na iniciativno razrešenega bivšega kranjskega župana. To primerjavo moramo napraviti že zaradi tega, ker se nekateri najbolj glasni JNSarji razburjajo, češ: grozno dela sedanji režim.

Za kranjsko občino resnično zaslužni ranjki profesor Watzl je bil razrešen kot občinski odbornik, „ker je bil svojčas vnet pristaš SLS“. Iz istega razloga je bil razrešen tudi g. dr. Šiler, G. Rudolf Jeglič je bil razrešen, ker je bil svojčas pristaš radikalne stranke (istočasno s sedanjim županom!) in končno še Franc Gorjanc, ki je največ zagrešil: bil je v Unionu pri Koroščevi proslavi in peljal kranjskega župnika z avtomobilom ob priliki njegove aretacije v Ljubljano, vsled česar je postal „opravičeno nevreden časti občinskega odbornika“. G. Gorjanc je bil razrešen vsled tega predloga bivšega župana, na njegovo mesto pa je bil imenovan za občinskega odbornika, „vrednega te časti“, svak župana, ki ga je slednji za to predlagal.

In sedaj vprašamo vse one občinske odbornike, ki govore, kako grozno dela sedanji režim, kakšno stališče so zavzeli oni ob razrešitvi ranjkega Watzla in tovarišev in če so sploh zmogni objektivno primerjati tedanje razrešitvene razloge s sedanjimi. Svetujemo jim, naj to store, če ne bomo morali prihodnjic storiti to sami.

Škofjeloška razstava

V nedeljo 12. t. m. je bila na svečan način otvorjena obrtna razstava v Škofji Loki. Ze v soboto zvečer so se začele svečanosti z bakljado in razsvetljavo. Grad je zasijal nad mestom kot njegov stoletni varuh in pokrovitelj. V nedeljo zjutraj se je kljub deževnemu vremenu zbrala pred novo šolo precejšnja množica, da prisostvuje otvoritvi. Na lepem stopnišču šolskega portala se je zbrala odlična družba: kraljev zastopnik komandant Lukič, ban dr. Natlačen, dvorna dama gospa Tavčarjeva, banski načelnik dr. Marn, komisar zbornice za TOI dr. Logar, zastopnik Zveze obrtniških društev Rebek zastopnik osrednjega odbora obrtniških združenj Igljč, sreski načelnik Legat, dekan Mrak, starešina okrajnega sodišča Ustar, župnik Podbevšek, načelnik mestne občine Zihel in staroški župan Hafner, šolski nadzornik Zahrastnik, ravnatelj mlekarške šole inž. Sabec, ravnatelj meščanske šole Sovre, upravitelj osnovne šole Rojic, ves razstavnii odbor in zastopniki njegovih posameznih odsekov. Predsednik razstavnega odbora Lovro Planina je vse odlične goste imenoma pozdravil. Nato je dijak Francek Planina nagovoril kraljevega zastopnika in mu podal vezan znak planinskega polka. Šubice Jožica je poklonila šopek gospej Tavčarjevi, učence Jože Oblak in javence Trojar

pa sta pozdravila g. bana in mu izročila lepe šopke. Pomembne nagovore s pozdravi in čestitkami so spregovorili župan Zihel, komisar dr. Logar, predsednika Rebek in Igljč. V imenu razstavnega odbora je kratko označil delo za razstavo Lovro Planina, ki se je obenem zahvalil za pomoč zastopnikom oblasti, zlasti ministrom dr. Korošcu in dr. Kreku ter načelniku ministrstva dr. Andrejki. Nato je g. ban otvoril razstavo s sledečimi besedami:

„Povodom I. Obrtno-industrijske razstave, ki jo danes otvarjamo, je odbor za prireditev te razstave izdal lepo zanimivo in skrbno napisano knjigo „Škofja Loka in njen okraj“ v luči gospodarskih in kulturnih prizadevanj.“

V uvodni besedi čitamo v tej knjigi, da je Škofja Loka izrazito obrtniško mesto, da pa je imela v cehovskih časih še izrazitejšo obrtniško obeležje; mnogo da je namreč še sledov blagostanja in velike delavnosti takratnih obrtnikov po vsem loškem okraju.

Ob spominih na te lepe čase v preteklosti, tako čitamo v tej knjigi, navdaja obrtnike črna misel na težavne sedanje dni. Toda takoj se pisec uvodne besede otrese slabe volje in pesimizma in oprt na prošlost zre z zaupanjem in pogumom v bodočnost, rekoč: „Kakor v cehovskih časih, se tudi zdaj opiramo na svojo organizacijo, ki je precej drugačna od te-

danje, ima pa prav tako namen: dvigniti obrtniški stan in mu priboriti pravo veljavo v gospodarstvu in družbi.

Da, da se obrtniški stan dyigne, da se mu v gospodarstvu in v družbi pribori prava veljava, tisti ugled in položaj, ki mu po njegovem številu in po njegovi važnosti pritiče, to je želja slehernega zavednega obrtnika, za tem sretno organizacije, ki se obrtniki v njih zbirajo, temu plemenitemu namenu hoče služiti tudi ta razstava.

Današnja dan mi je dokaz, da ste obrtniki škofjeloškega okraja na pravi poti, na tisti poti, ki edina more voditi do uresničenja vašega cilja.

Ta razstava je sad pridnega, požrtvovalnega dela množice obrtnikov iz vsega škofjeloškega okraja. S tem ste dokazali, da imate smisel in resno voljo za organizacijo, za skupnost. Smisla in volje za organizacijo je danes, ko preživljamo tako težke čase, predvsem treba — vsemu narodu, a tudi vam, obrtniki. Posameznik je res slaboten, brez vpliva, brez moči, 20.000, 30.000 dobro organiziranih slovenskih obrtnikov — kakšno silo bi predstavljalo, kdo bi se mogel njih upravičenim zahtevam uspešno protiviti!

Ta razstava se mi zdi kakor tekma; razstavljalci posameznih obrtnih in industrijskih strok tekmujejo med seboj, kdo se bo mogel ponašati, da je njegov izdelek lepši po obliki in izdelavi, solidnejši po uporabnosti in ceni. Plemenita je ta tekma, ker vzpodbuja tekmovalca k spopolnjevanju, k temu, da pazljivo zasleduje vse nove pridobitve moderne tehnike, ker vzbuja in vzgaja čut za lepoto, ker budi in podžiga smisel za napredek, ki mora imeti za posledico večjo, nam Slovcem tako potrebno podjetnost, ki ustvarja mnogokrat iz malih obratov velike obrate. V tej medsebojni tekmi bo obrtnik prej ali slej sam uvidel, da bo z drugimi enakomerno napredoval ali tovariša še prekosil samo s pridnim delom in treznim, varčnim življenjem; zato morejo postati take razstave tudi važne iz vzgojnega stališča. Moja srčna želja je, da bi ta razstava prinesla razstavljalcem pa tudi vsem, ki si jo bodo ogledali, v vseh teh naznačenih ozirih čim več koristi.

Po drugi strani pa ne smemo prezreti, da so se škofjeloški obrtniki odločili za prireditelje te razstave zaradi tega, ker jim gre slabo, ker težko žive, da bi opozorili javnost nase, da bi javnosti pokazali kaj zmorejo in da bi njih javnost s svojimi naročili podprla. Namen te razstave je torej ta, da bi se pri ljudstvu vzbudilo zanimanje za domačo obrt in upoštevanje izdelkov domače obrti. Želje bi, da bi razstava, a tudi v tej smeri dosegla najlepše uspehe. Le preveč smo se razvadili, da cenimo

in kupujemo izdelke, ki nam jih nudi tuja fabrika, čeprav, so ti izdelki po svoji resnični ceni in vrednosti večkrat mnogo dražje plačani in tudi po svoji obliki in izdelavi manj vredni kakor bi jih mogli dobiti pri domačem obrtniku. Oprimimo se že enkrat zdravega gesla: Svoji k svojim!

S tem razglašam, da je I. Obrtno-industrijska razstava v Škofji Loki otvorjena...

Nato so si gostje dobro uro ogledovali razstavo. V pritličju so nameščene razstave uršulinske, meščanske in obrtno-nadaljevalne šole. Vsaka šola ima svojo sobo napolnjeno z občudovanja vrednimi ročnimi izdelki. Posebna soba je namenjena loški kulturni zgodovini. Vse predmete, ki so lepo razvrščeni in opremljeni z napisi in razlagami, je v treh dneh zbral po mestu profesor Francé Planina, ki je odličnim gostom tudi tolmačil njih pomen. Tu so razstavljeni predvsem predmeti, ki so last še obstoječih cehov: skrinjice, slike patronov, bandera, vrči, originalne listine, s katerimi so brižinski škofje in avstrijski vladarji podeljevali in potrjevali cehom pravice. Zbranih je tudi nekaj slik, knjig, ki so važne za kulturno zgodovino Loke, starih obrtnih izdelkov, umetnih izdelkov klaris, uršulink in vezilj etc. Vse ostale šolske sobe in hodnike pa izpolnjujejo izdelki sedanjih obrti, od katerih stoji nekateri na prav občudovanja vredni višini. Razstavljalcev je vsega skupaj 116. Zastopane so najrazličnejše obrti, tako da je slika razstve silno pestra.

V krojaškem oddelku je pokazalo 11 krojačev in šivilj svoje kreje. Zraven se pa diči čipkarska šola iz Zelenikov in Zirov s čipkami, na katerih se kar pasejo ženske oči. Usnjariji in čevljarji so se namestili v dveh sobah. Največ je žirovskih. Odlikujejo se s svojimi škornji, gozjerji in smučarskimi čevlji. Da sekirni kovači izdelujejo toliko različnega orodja, si ne bi mislili. Iz Zirov je na razstavi avtomatična igralna miza, takozvani biljardet, ki se bo gotovo udomačil po gostilniških in društvenih lokalih. Na prvem hodniku te pozdravijo spominki iz Loke, srce iz malega kruhka, zraven pa vidiš prve umotvore mladega slikarja Martelaka in malo dalje lahko opazuješ, kako se na statvah ročno tke platno.

Izvanredno dobra je zamisel, kako privlačno predstaviti loški mlin pod mostom. Pred lepo sliko mlina se vzpenja izrezan most z letnicami 1872, ko je bil mlin ustanovljen, in 1936. Po mostu gredu konji, ki tovorijo vreče, mimo čuvaja s helebardo; na drugi strani pa vidiš tovorni avto, ves obložen z vrečami, policaj mu pa kaže smer. Čisto spodaj se suče kolo in tolčejo stope. V poljanski Trati že izdelujejo radio aparate. Razstavljen je krasen model. Tujsko prometni odseki iz Loke,

Selške doline, Poljan in Gorenje vasi so pokazali lepe fotografije in slike, zemljevide in prospekte ter zgodovinske znamenitosti. Ble-gaš je poklonil šopke rododendrona in murk. Seveda so pa ti kraji tako bogati naravnih lepote, da bi vsak od njih lahko napolnil vso sobo.

Na vrhu stopnic v drugo nadstropje prese- neti jako okusno prirejena reklama valjčnega mlina „Trata mlin“. Potem pa stopa skozi lepo urejeno kuhinjo, kopalnico, lovsko sobo in mimo drugih opravi, ki se lahko kosajo tudi s tistimi kraji, kjer se je mizarska obrt že čisto specializirala. Posebnost so kmečke skrinje s pristnim starim okovjem. Kovačem je Elija spravil v drugo nadstropje težke vo-zove in pluge. Strojna tovarna Schneider je razstavila fotografije svojih izdelkov. Gode-šič ima svojega pilarja. Lesna industrijska družba Hainrihar je razstavila 11 vrst parketa, lesene podnožnike in ladijska tla. Mala vasica Grenc ima svojo umetnico, ki je poka-zala par lepih kipov. Loški knjigovezec raz- stavlja knjige svoje založbe, mape, albume itd. Dva fotografa se ponašata z izbranimi por- treti in pokrajinskimi fotografijami. Vrtnar je priredil dva okrašena grobova in vence, zraven pa razsvetljujejo obiskovalčeve oko krasne gloksinije. Dežnikar ima v senci velikega vrtnega sončnika razne moške in damske de- žnike, in rdečo marelo za narodno nošo. Kotlar ima vse vrste velikih in malih izdelkov.

Izredno zanimivi so industrijski paviljoni. Predilnica s kolodvora je razložila v primer- no okrašeni okolici svoje predvoto. Tovarna Sešir je na razstavi klobuke in tulce, ki po barvi daleč presegajo mavrico, saj so razpo- loženi v 280 različnih tonih. Barvno bogastvo je tako veliko, da je izreden užitek obisko- valčevemu očesu. Mlada Thalerjeva tkalnica kaže mnogo vrst blaga, tovarna odej je pa spet vsa pestra s svojimi izdelki. Krevsov mlin ima nad mnogimi vrečami žita in moke, male, polne vreče, hlode, deske, na steni pa origi- nalne Koširjeve slike jezu in mostu. Od tujih industrij je zastopana žebljarska zadruga iz Kropce z izredno privlačnim modelom svoje kovačnice, „vice ali vigenca“ in pogledom na Kropo.

Pri urarju vidiš precizno orodje in ustroj raznih ur. Kolar iz Poljan je razstavil razna pogonska kolesa. Posebnost so loški glavniki, ki jih iz rogov izdelujejo na roko. Malokdo ve, da se doma producirajo tako lepe torbice, listnice, denarnice, kovčki itd. Okras loškemu usnjarskemu oddelku tvori krokodilova koža iz Indije. Pletarji so pokazali košare in po- dobno, sodarji sode itd., pa tudi ladjedelnicu imamo, ki za ladjevje na Sorji izdeluje lepo oblikovane čolne za eno ali dve osebi. V te-

lovadnici so nameščeni gostinski obrati: go- silne, mesarije, pekarija in slaščičarne.

Do sedaj je obiskalo predstavo 1300 ljudi. Splošno mnenje je, da je razstava jako pe- stra in tako okusno prirejena, da je ni dosegla še nobena slovenska obrtna razstava izven Ljubljane. Tako se je izrazil tudi g. ban. Zato ne bo nikomur žal, da pride razstavo pogledat. Saj so že v teh par dneh prišli obiskovalci iz raznih krajev Gorenjske, Ljubljancani in celo Stajerci. Opozarjamo pa, naj vsak po- setnik shrani vstopnice, ker bo na koncu imet- nik izzrebane vstopnice dobil 1000 Din.

V soboto in nedeljo zvečer ob 9. uri bosta prvi predstavi starodavne loške pasijonske procesije, za katero se vrše temeljite in veli- ke priprave. Ker bo ta pasijon prava posebnost in so priprave v spretnih rokah pod idejnim vodstvom strokovnjaka dr. Tineta Debeljaka, bo obisk gotovo ogromen. Da bi bilo le vreme prikladno!

Pozneje pa pride na vrsto še velika tombola z glavnim dobitkom 10.000 din in drugimi vrednimi dobitki, ki jih je okrog 600.

Škofja Loka vas vabi na svoje prireditve!

Kaj pravite?

V noči pretekle nedelje na ponedeljek, se je valila proti Tržiču komunistična drhal (kakor smo informirani so bili to iz Pristave in Križa). Ko je dospela do uradniške hiše tovarne Peko, je začela na vse grlo vzklikati ali bolje rečeno kričati: „Dol s klerikalci! Dol s Korošcem! Dol pojd pr . . . Sreč Jezusovo! (Ta vzklik in še mnogo drugih je veljalo nekaterim uradnikom). Živijo Lje- nin! Mi smo komunisti! Živijo komunizem! Heil Moskva! itd. itd.“ Vsakdo, ki je kričanje slišal, je bil mnenja, da je to že bojni pohod komunistov. Da bi kdo za časa vladanja JNS vzklikal našemu velikemu voditelju gospodu dr. Korošču, bi takoj naslednjega dne lovili in vlačili orožniki v zapor vsakogar, ki samo malo diši po klerikalcih. — Tako je pa svobo- da! — Ali je ni preveč? Radovedni smo le, ali zaslužijo toliko svobode komunisti, ki stre- me le za tem, da zrušijo imetje onemu, ki se je desetletja mučil, da si je ustvaril mirno starost in lažje življenje svojim potomcem. Da zrušijo Cerkev, ki jim je neizprosen, ne- premagljiv nasprotnik? Ali zaslužijo več svobode taki temni elementi, ali pa — mi, ki smo se odkrito borili za poštenost, pa so nas za poštenost zapirali tudi na leta? Kaj pravite? —

Ne razmetujte denarja! Oglejte si poprej našo novo in veliko izbiro vseh vrst pomladanskih oblačil. Nudimo Vam tri prednosti: 1. dobra izdelava in kroj. 2. izredno trpežno blago. 3. neverjetno nizke cene! Posetite nas brezobzvezno in prepričajte se kar je v Vašo korist!

Prodajalna „TIVAR“, Kranj

Škerbec Matija.

Šenčurski dogodki

(Dalje)

V Belgradu sem gospodu Gradniku na dolgo razlagal, kako je bilo na domžalski proslavi in da sem se zelo trudil, da ne bi prišlo do nikakih protizakonitih izredov. „Imate kake priče za to?“ Imam! Gospod kapetan Meštrovic. Na vsak način je hotel priznanje od mene, da sem naščuval lju- di v Mengšu proti orožnikom.

Zanimiv je bil pa sledeči najin razgovor.

„Zakaj ste za Italijo?“

„To vprašanje mi je nerazumljivo! Kdo bi bil za to?“

„To se splošno govori, da je duhovščina za Italijo, češ da je Jugoslavija preveč pravoslavna. Italija pa da je katoliška. Pa saj ima slovenska duhovščina toliko lepše polje v Jugoslaviji za delo, ravno radi tega, ker je v tej državi toliko pravoslavnih.“

„Gospod sodnik, to je smešno. Vi vendar poznate naše duhovnike v Italiji. Mnogi drugi so enostavno zbežali iz Italije, duhovščina je pa osta- la tam in dela, kar more. In taka je duhovščina povsod tu in tam. Saj je tukajšnja duhovščina uživala ravno tako vzgojo, kakor tista, a kateri vendar ne morete nič reči.“

„Govori se, da sta dr. Korošec in škof Rož- man tudi za Italijo!“

„Gospod sodnik, to je smešno!“

„Ja, tako se govori! Tako se že povsod po cesti govori. Zakaj pa dr. Korošec in škof tega ne demantirata!“

„Tudi če bi se govorilo, na banalne govorice onadva pač ne bosta reagirala!“

Med mojim zaporom so občine iz Prekmurja poslale na kralja radi mene pritožbo, da bodo Madžari izrabljali moj zapor v svoje namene, češ

glejte, taka je Jugoslavija, tam zapirajo celo take, ki so toliko delali za Jugoslavijo. — Kljub temu sem prišel v obtožnico. Šele pozneje so me izbrili, zato me pa v uvodu obtožnica navaja, ko pa pride do posameznikov, sem pa izpuščen.

„Zelena pravda“

Dolg čas je v zaporu! Počasne ure si je pač treba krajšati s kako zaposlitvijo, sicer postane v ječi neznosno! V „Zelenem Vatikanu“ nas je bila lepa družba: sedem duhovnikov in en zdravnik. Čas smo si krajšali z molitvijo, čitanjem in razgovoranjem. Duhovniki smo skupno molili brevir, kakor ljubljanski korarji, saj nas je bilo kar za mal kapitel. Zvečer je moral z nami pa tu- di Bolčarjev dohtar moliti skupni rožni venec. Nam se ni posebno hudo godilo, toda kaj je z drugimi? To je bila težka misel! Vedeli smo, da so nekateri v samicah, da mnogi nimajo svoje hrane, da so bili aretirani kar s polja, v raztrga- nih in pomanjkljivih oblekah. Vsi policijski za- pori so bili prenapolnjeni, bilo nas je gorenjskih puntarjev okrog 80 v ljubljanskih policijskih zaporih, med njimi tudi ženske.

Mnogi so junaško prenašali ječo, saj smo sli- šali pod seboj neredko veselo petje, nekateri pa so se zelo težko vdali v svojo usodo, saj so morali pustiti doma polje, družino, nepreskrbljene otro- ke, družino brez denarja in brez živeža. Te je gotovo trla skrb za usodo uboge družine. Naj- bolj pa so se nam smilile ženske. Brodarjeve služkinje so prišle na shod v šenčur v rdečih oblekah in so tam pridno pomagale demonstrira- ti proti Barletu. V svojih rdečih oblekah so vzbujale pozornost in zato so bile takoj ovadene in aretirane. Revice so plele v deževnem vremenu na polju v lahni obleki, ki gotovo ni bila najbolj- ša in kar take, kakor so bile na polju, celo bose, je žandarmerija odgnala v Kranj v dežju in od

tam v Ljubljano. Da jim to ni bilo prijetno, je jasno. Vse premažene in mokre so se skušale ogreti na žandarmeriji v Kranju in potem v za- porih v Ljubljani.

Vsej tej pisani množici jetnikov je bilo treba dati kake moralne opore, tolažbe in bodrila pa tudi navodil za obnašanje. V zaporu postane človek izredno iznajdljiv. Kmalu smo iznašli razne telefone in telegrame, da smo mogli svojim tovarišem sporočati, kako se nam godi, kako je zunaj, da naj bodo le korajžni, da bodo itak kmalu vsi na svobodi itd. V začetku smo pošiljali drobne lističe, nato smo pričeli izdajati kar cel časopis, ki smo mu dali ime „Ze- lena pravda“. To je bil pač najmanjši slovenski časopis. Bil je tako majhen list, da si ga lahko skrtil med prste, in ga z rokohitrsko umetnostjo izročil zaupni osebi, ki ga je poslala po isti poti dalje od celice do celice. Pripominjam, da se po- licijskega osebja za to pač nismo mogli posluževati. Včasih pa je služil za kolporterja našemu dnevniku kak knedel, pokrovka od pločevinaste skledice ali pa celo juha sama . . . List je imel uvodne članke, ki jih je pisal navadno naš Lojze, nadalje poročila o aretacijah, navodila o zasli- šanju, šale, pa tudi pesniške umotvore.

Tako je poročala „Zelena pravda“ tudi himno gorenjskih puntarjev, ki smo jo peli po napevu narodne pesmi „Kak lušno je res na deželi . . .“ Da se ohrani ta proizvod pesnikovača, bivšim jet- nikom in drugim v zabavo, naj jo priobčim v ce- loti. Priobčena je bila v odlomkih, kakor so prihajali jetniki v zapor.

V neprijetnih položajih je pač najbolje, da si pomagaa s kako šalo, za to je kaj primeren takozvani „Galgenhumor“. Najbolje, da kažeš pri slabih igri vesel obraz. Kdor se samo kisa in kisa, ta si težki položaj še holj skisa!

Zborovanje JRZ

Seja okrajnega odbora JRZ za srez kranjski se bo vršila 27. julija ob 9. uri dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju.

DNEVNI RED:

1. čitanje zapisnika
2. poročilo zastopnika banovinskega odbora JRZ
3. poročilo predsednika
4. slučajnosti.

Seje se morajo udeležiti vsi predsedniki in podpredsedniki krajevnih odborov JRZ razen krajevnih odborov občin, ki spadajo pod sresko izpostavo Skofja Loka. Ostalim odbornikom krajevnih organizacij pa se tudi priporoča udeležitev seje. Okrajni odbor J. R. Z.

Originalni angleški in češki kamgarni od Din 150.- — 280.-. Moderni štofi za lahke letne sportne obleke od Din 25.- — 145.-. Buret za letne obleke in hlače šir. 145 cm samo Din 33.-.

Ivan Savnik - Kranj

To je bilo pa hitro opravljeno!

Brez truda — brez jeze — in veliko hitreje kakor po navadi je bilo oprano perilo. Ko ravna večje kose perila, ki se jih je prej mati tako bala prati, se ji srce kar smeje: brez vsakega truda so bili beli kakor sneg! Ampak zdaj je tudi vzela za pranje Schichtov Radion, s katerim se da tako preprosto prati: raztopi Radion najprej v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov RADION pere vse

J 636

T edenske novice

POZDRAV NOVOMAŠNIKU FRANCETU MALOVRHU.

Stane Umnik.

Iz naših

zlatih polj, rži in pšenice zorenja, zelenih ozar in otave dehtenja je nekdo dvignil svoje mlade duše dar Gospodu na altar.

Iz naših

v zelenih ovitih prelepih domov, kipečih od vrtnic, begonij in drugih cvetov, je nekdo dvignil k Njemu roke za nas in za vse.

Iz naših

težav in padcev premnogih vstajenj zastrtil duš in novih hotenj, je vstal nekdo, ki z Gospodom borivec bo za novo mladost.

Iz naših

sre, novomašnik, pozdravi ti vro, Tebi, ki prvič daroval si Kri in Meso Gospoda našega. Tako si postal vez od zemlje do nebes.

KRANJ

„Na svidenje!“ Tako je zaklical novi kranjski župan v svojem žalnem uvodnem govoru razrešenemu županu in podžupanu. Nekateri hudobneži pa sedaj ta žalostni vzkljik tolmačijo na ta način, da naši občinski JNS generalni čutijo že veliko nesigurnost v svoji trdnjavi ter da na tistem morda celo upajo, da se bodo kmalu našli skupaj s svojim „očetom“ izven trdnjave.

Slovesnost nove sv. maše, V nedeljo se bo v naši župni cerkvi po štirih letih zopet enkrat vršila verska svečanost nove maše. Za ta farni praznik se z veliko vnemo pripravljajo vsa župnija, zlasti fantje in dekleta iz kongregacije kar tekmujejo med seboj, kdo bo več prispeval k okrasitvi obnovljene župne cerkve, ko bo kot nevesta sprejela gospoda novomašnika v svoje okrašene prosto. Veselje je opazovati, kako navdušenje vlada pri pletenju vencev, pri iskanju mlajev; nobena vas noče zaostajati. Tudi Struževce se bo ob tej slavnosti prvikrat izkazalo s tem, da bo prispevalo znatni del okrasja. Ne samo starši novomašnikov, tudi ostali v fari čutimo intimo veselje ob tem prazniku. Otroci, ki nabirajo za vence, fantje s svojim poirtvovalnim delom, dekleta s svojo vnaemo in vsi, ki z molitvijo in z drugimi žrtvami prispevajo k svečanosti nove maše se zavemo, da vse te priprave ne gredo človeku kot takemu, marveč Bogu in Kristusovemu duhovništvu, katerega časti in oblasti je postal deležen tudi naš g. novomašnik Franc Malovrh. Zdravstvuj v Gospodu, dragi gospod novomašnik!

Dne 30. VI. se je vršila pred tukajšnjim kazenskim sodiščem kazenska razprava proti Al. Colnarju iz Kranja radi prestopka po § 181 kz. Iz razprave in iz spisa smo posneli, da se je dne 29. V. zvečer v kavarni hotela Stara pošta Colnar neopažen približal nekemu gostu ter ga zahrbtno udaril po glavi, tako da mu je zbil očala ter prizadjal prasko na nosu. Pred poizvedujočim organom se je Colnar zagovarjal, da je bil vsled izvršenega napada sam tako potr, da se je potem skrtil v podstrešje domače hiše, kjer je ostal skrit celo noč v starih zabojih. Priznal je, da je napad izvršil namerno zato, ker je bral v našem listu notico „Denarnica — potepuh“, o kateri je bil prepričan, da se nanaša nanj. Tudi je „po strokovnjaku lepe igre za zeleno mizo“ sklepal, da se to tiče njega in da jih je napisal gost, katerega je vsled tega sklenil napasti. Četudi je preiskava pokazala da napadeni ni pisal notice, ni smatral za potrebno, da bi se mu opravičil. Razprave se je udeležilo lepo šte.ilo Colnarjevih prijateljev. Colnar je bil obsojen na 10 dni zapora.

Promocija. Hči g. prof. Mastena, gospodična Marina, je te dni promovirala na univerzi v Inomestu za doktorja vsega zdravilstva. Mi ji čestitamo, ker je dosedaj prva iz Kranja dossegla to čast med ženskim svetom.

Seja ožjega odbora Fantovskega okrožja se vrši dne 19. t. m. ob 9. uri dopoldan v knjižnici Ljudskega doma. Ker je seja nujna, prosim da se seje udeležijo tudi delegatje iz Strazišča, Besnice, Trziča, Loma, Nakla, Predoslja, Senčurja, Hrastja, Mavčič, Cerkelj, Podbrezji, Smednika, Trstenika in Gorič. Loči nas le kratek čas od velikega fantovskega tabora na Sv. Joštu ki se bo vršil 2. avgusta. Zato je udeležba obvezna. — Tajnik.

NA GORENJSKEM!
največja izbira otroških globokih in sportnih vozičkov
Sportni: D 185.-, 225.-, 330.-, 550.-
Globoki: D 395.-, 450.-, 500.-, 750.-
Najnovější, avto oblika: Din 750.-, 850.-, 175.-

IVAN SAVNIK - KRANJ

Bakljada po mestu. Vsi meščani so se v torek spraševali, kdaj bo bakljada. Nekateri niso niti vedeli, zakaj naj bi bila bakljada in komu na čast. Pozneje se je šele izvedelo, da so nekateri JNSarji hoteli prirediti novemu kranjskemu županu na čast bakljado z godbo. Od te namere so pa pozneje odstopili iz oziror do bivšega župana, njih „očeta“. Za Kranj ne bi bilo prav nobena posebnost, tudi če bi se ista sedaj priredila.

Prometna nesreča. V ponedeljek je prišlo v bližini Kranja do hude nesreče. Na poti iz Kranja proti Kokrici je Maljev avtomobil iz Golnika zadel v Dolžanovo iz Srakovelj, ki se je peljala s kolesom v Kranj. Po pripovedovanju očevidcev je bila kriva te nesreča Dolžanova sama, ker je vozila levo in je v momentu, ko je bil avto tik za njo hotela s kolesom na desno stran ceste. Nesrečnica je bila takoj odpeljana v Ljubljansko bolnico, kjer se sedaj zdravi.

„Gorenjski rejec malih živali v Kranju“ obveča vse rejce in prijatelje, da se bo vršilo v Trziču, dne 19. julija 1936 v dvorani hotela „Stara pošta“ ob 9.30 uri dopoldne veliko predavanje o reji vseh malih živali.

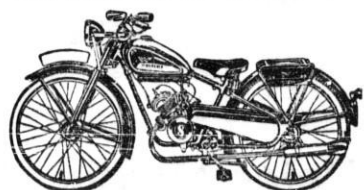
Vstop prosti, prijatelji in rejci malih živali, udeležite se polnoštevilo tega za Vas važnega predavanja.

Odbor.

Mesto venca na grob pok. podpolkovnika Udirja Jožefa, je darovala gospa Jospina Puppova Vincencijevi družbi Din 100.-. Iskrena hvala!

Obisk. V nedeljo zvečer se je pripeljal v Kranj z večjo družbo predsednik vlade g. Milan Stojadinović. Ker je bil njegov prihod ravno v večernih urah, ko je na ulicah najbolj živo, se je pred hotelom Stara pošta kjer je izstopil, zbrala velika množica ljudi. Ljudje so še pozno v noč stali pred hotelom in čakali kdaj se bo g. predsednik odpeljal. G. pred-

Takse sposti Wanderer motorji D. 6000

Ivan Savnik - Kranj

sednik se je v hotelu precej zadržal in se potem odpeljal v Belgrad.

Poljanska koč pod Storžičem je dobila novo oskrbnico, ki je poskrbela da bo potnike, ki radi posejajo Storžič, vsako soboto popoldan ob 6. uri vozil izpred hotela Stare pošte v Kranju avtobus do Trstenika. Isto tako tudi vsako nedeljo zjutraj ob 5. Na željo izletnikov lahko avtobus tudi v nedeljo zvečer nazaj v Kranj po zmerni ceni.

Vsi prijatelji planin bodo z veseljem pozdravili to zamisel nove oskrbnice, da bo naš ponesni Storžič bolj obiskan kakor pa je bil dosedaj. Nihče naj se ne boji poti, saj je ista udobna in za vsakega je Storžič lahko dostopen. V Poljanski koči je dovolj sob za prenočišča. Cene prehrani kakor prenočišču so skrajno nizke.

ZA ODBOR : KOŠNIK. V petek dne 17. julija 1936 je razposlal g. Košnik za „tovariše“ pismena vabila, v katerih pravi, da vsi čutimo na svoji koži, da je Kranj najdražji kraj v Jugoslaviji. Nadalje, da je marsikatero drugo mesto, kjer so razmere boljše, že podvzelo korake, da bi bilo uvrščeno v prvi draginjski razred. Končno dostavlja, da nihče ne more in ne sme zameriti, ako se tudi oni zavzemajo za to vprašanje. Nato sledi objava sestanka, ki bo v Narodnem domu, na katerem se bo razpravljalo o posebnih korakih.

Gospod Košnik! Kdaj ste pa prišli na to, da je Kranj najdražje mesto? Ali tedaj, ko ste Vi kot zastopnik uradništva pa znanem terorju tedaj še nepomlajene JNS sklepal v občinskem svetu za famozne občinske trošarine, katerih težo je občutil aktivni in upokojeni državni uslužbenec in delavec? Ali od te daj ko ste v občinskem svetu izglasovali, da ima Kranj — kjer večkrat zmanjka dobre pitne vode — med vsemi okoliškimi občinami za 10.— Din pri 100 litrih višjo občinsko trošarino na pivo, kakor katerakoli izven Kranja ležeča občina? Morda bi kazalo, da pokritizirate pod to krinko neizogibno znižanje uradniških plač, katero znižanje pa ni zakrivila sedanja vlada nego ona vlada, ki je vse zapravila in pustila mesto denarja — lubadarja v kasi? Sicer pa če hočete morda že sedaj načeti volilni boj za bodoče občinske volitve Vam priporočamo, da prečitajte Slovenčev uvodnik „Samoupravne samouprave“, iz katerega je razvidno, da bi bilo tudi za uradnika dosti ugodnejše če bi dobival na njegov zaslužek se nanašajoče odredbe iz Ljubljane in ne iz Belgrada.

Vse za sport:

Nogometne žoge kom. D. 65, 77, 97.

Nogom. čevlji D. 125

Sportne kratke hlače D. 18.

Ping-pong žoge Din 2, 4, 6.

Tenis — turistika!

IVAN SAVNIK, KRANJ

SKOFJA LOKA

Zanimiv govor smo slišali dne 5. t. m. pri nas, ko je bila slovesna otvoritev sokolskega telovadišča. Starosta kranjske župe se je v svojem govoru malo obregnil ob našega župana (ker ni prišel menda osebno pozdravit njegovega prihoda med nas), češ da se v govoru ne bo skliceval na župana, ampak se obrača narodu (ki ga pa ni bilo!). Zelo lep argument je napravil govornik z vremenom, češ da so na pravi poti, ker je bil pred nastopom cel mesec dež, sedaj pa da je lepo vreme, ko imajo oni svoj nastop. Res zelo lep argument, ki bo gotovo držal. Višek govora je pa bil, ko je govornik navajal, da naš narod na eni strani stiska Kvirinal, na drugi strani pa duševno usužnjuje Vatikan.

To so nekatere ideje, katere je predložil govornik v svojem govoru. Iz tega se tudi

vidi, da velja za vsebino tega govora tisto, kar je govornik že v začetku nekaj omenjal o „idejnih mevžah“.

Seveda je prireditev prikrajšala marsikatero pri spanju. Tiste, ki so se je udeležili in precej pa tudi tiste, ki so doma počivali, vsled velike navdušenosti in veselja v nočnih urah po mestnih ulicah.

Govornika bi radi mi meščani vprašali, kdo je bolj „zaslužjeval“ naš narod: JNS ali pa Vatikan, če se že more sploh kaj takega trditi o zadnjem.

PREDDVOR

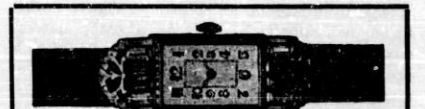
Vodovod se sedaj gradi dalje proti Bregu. V Preddvoru imajo že nekateri napeljano vodo v hiše, kakor šola, župnišče, Ljudski dom, Košir, Križnar itd, drugim jo pa še napeljujejo.

Smrt pobira. V Ljubljanski bolnici je umrla 20 let stara Angela Skrvada. V Preddvoru pa sta umrla ta teden J. Cvek in Marija Slapar, oba stara že čez 70 let.

Kmetje bodite složni! Ne prodajajte živine pod ceno!

Cene živini bodo v ponedeljek 20. julija sledeče: Voli in boljše krave: I. vrsta 5.50 Din. II. vrsta 4.50 Din. III. vrsta 3.50 Din. Teleta I. vrsta 7 Din. II. vrsta 6 Din. III. vrsta 5 Din. Krave slabše vrste naj vam oceni komisija na trgu. Ob 12. uri se trg zaključuje.

Kmečka zveza za Slovenijo.

Prva največja urarska in zlatarska trgovina na Gorenjskem Vam nudi strokovno preiskušene ure, zlatino, srebrnino, jedilni pribor, očala in ostalo optiko po najnižjih cenah. Za vsako kupljeno uro garantiram 5 let. Popravila urarska in zlatarska se edino tu strokovno popravijo pod garancijo.

Oglejte si krasno izložbo!

Kupujem staro zlato in srebro.

Ivan Levičnik, - urar

KRANJ — JESENICE

PREDOSLJE

Za romanje na Višarje vlada veliko zanimanje, mnogo jih je, posebno med mladimi, ki še niso bili na tej slavni božji poti. Danes objavljamo točen spored romanja: Odhod iz Predoselj z avtobusom 15. avgusta (Veliki Šmaren) opoldne, ob 2. prehod meje in ob 3 pridemo v Zabnico. Spored in program na Višarjah homo uredili po želji in potrebi potnikov. Odhod iz Višarj drug dan, v nedeljo, 16. avg. popoldan ob 2. prihod v Predoslje zvečer ob 8.

Ponovno povdarjamo, da je pri prijavi treba predložiti sliko in plačati Din 50.—, ostanek Din 40.— pa pri odhodu. Prijave, ki se sprejemajo do vstetega 26. julija, sprejema Stane Umnik, po tem roku bo treba doplačati Din 10.—. Podrobna navodila bomo še objavili.

Ob tridesetletnici Mlekarske zadruge isti iskreno čestitamo in ji želimo na združnem polju še mnogo uspehov.

BREG PRI KRANJU

Nenadoma je poklical Stvarnik k sebi sinčeka posestnika Mihe Porenta. Star je bil šele devet let. Zvečer je šel zdrav spat, zjutraj pa je

Lepe poročne prstane, krasna darila za vse prilike dobis le v prvi zlatarski delavnici na Gorenjskem. Vsa popravila zlatnine, ur in ocal izvršim točno, strokovno in s primerno garancijo.

Nakup starega zlata, srebra in denarja po največji dnevni ceni.

B. Rangus
zlatar in sodni cenilec
v KRANJU

V zalogi imam veliko izbiro vsakovrstnih ur, zlatnine, srebrnine, jedilnega osodja, ocal toplomerov, barometrov itd. Prepričajte se pred nakupom o ceni in kvaliteti. Kupujem vse starinske predmete; ure, slike, okraske, stvari za narodne noše itd.

Prodajamo za časa obrtno-industrijske razstave v Škofji Loki vse blago po globoko znižanih cenah. - Modna trgovina Anton Savnik.

nenadoma umri in se preselil med nebeske kraljice. Pokojnega Ivana domači težko pogrešajo.

JESENICE

Se vedno nam doni na uho himna slovenskih fantov in še vedno imamo pred očmi ono veliko pestro množico narodnih noš, ki je na prosvetnem taboru v St. Vidu preplavila ves St. Vid. In v tem veselem spominu in hrepenenju po še kakšnem tako veselem dnevu nam se s hitrimi koraki blizu nov svetel dan v naši prosveti. Matična organizacija katoliške prosvete na Gorenjskem bo dne 29. in 30. avgusta priredila veliki prosvetni tabor za vso Gorenjsko. Praznovana bo s tem prosvetnim taborom 40. letnica Krekovega prosvetnega društva, 50. letnica društva fantov in 25. letnica Krekove godbe. Mnogi mislijo da je naš kraj odmrnil vsemu kar je katoliškega. Mi odločno povdarjamo, da smo bili in smo zavedni katoličani, ki svoje pravice cenimo in branimo. Na tem prosvetnem taboru hočemo pokazati da zna tudi delavec živeti po načelih Cerkev in da je vse tisto kar govorijo naši nasprotniki o Cerkvih neresnično. Da homo pa vsem, ki so nas in ki nas zaničujejo, da smo v manjšini, pokazali moč naših vrst vabimo vso Gorenjsko, da se na ta prosvetni tabor pripravi dostojno in v velikem številu udeležiti. Naša sveta dolžnost je, da živimo skupno in bratsko. Vsa društva pozivamo, da se že sedaj pripravljajo in mislijo nato kako se bodo udeležili prosvetnega tabora.

TRZIC

V nedeljo 12. t. m. smo imeli v Trzicu sestanek vojnih obveznikov radi nekaterih vojaških zadev. Ob tej priliki je g. župan (predno so začeli klicati vojne obveznike imenom) po vedal, da je on podvezel korake zato, da se vse vrši v Trzicu. Drugače bi moralo to biti v Dupljah, kar bi pa bilo zelo neprijetno posebno za slučaj slabega vremena. To pojasnilo g. župana pa ne odgovarja resnici, ker so bili drugi pred njim, ki so sprožili misel, da bi napravile občine Trzic, Sv. Katarina in Sv. Ana tozadevne prošnje na vojni okrog. Pobuda sama pa je prišla iz vrst JRZ, nakar je bila občina Trzic takorekoč prisiljena napraviti pismeno vlogo, katero je g. župan Franc Globočnik samo podpisal, ni pa napravil za to nobenega drugega koraka. Je pa tudi krajevna organizacija JRZ v Trzicu posredovala na merodajnem mestu potom centralnega tajništva v Ljubljani in je vprašanje, čigavi koraki so več zalegli. Ni lepo, če si sraka natika pavova peresa in še manj lepo je, če se reprezentant občine hlavi z uspehi, za katere nima sam takorekoč nobenih zaslug. Toliko poročamo resnici na ljubo.

V soboto 4. t. m. je bil komisijski ogled v klavnici radi izvršene preureditve. Člani komisije so se jako pohvalno izrazili o izvršenih delih, zlasti o dobro izpeljani kanalizaciji. G. veterinar Bedenk pravi, da je sedaj naša klavnica ena izmed najlepših podeželskih klavnic. Trpelo je pa celih 15 let, predno se je občina odločila za to prenovitev.

GORICE

Mirno je v Gospodu zaspal g. Anton Petelin v starosti 68 let. Pokojnik je skoraj polnih 40 let služil kot organist tukajšnje farne cerkve. Pogreb dragega pokojnika je bil 14. t. m. Naj mu sveti večna luč!

LESE

Zadnjič je pri nas neko društvo priredilo veselico in srečolov. Ker je to društvo res potrebno pomoči, je marsikateri dal kakšen lep dobitek. Ker je bil čist dobitek namenjen za popravilo orodja so po končani prireditvi hoteli ugotoviti kaj naj bi bilo najbolj potrebno. Ker pa te nujne potrebe niso mogli ustanoviti so si pa oskrbeli malo veselico. Pri tej so bili nekateri prav dobre volje, toda na vsezadnje se je le končalo z velikim dirandajem. Neki član se je celo jezil, da bo sedaj že spet v časopisih ampak naj nam nikar ne zameri. Tudi pohvalili bi jih, če bi se vsa stvar vršila kot se mora, da bi bila društvu res v prid.

Prišel je čas počitnic in je v Salezijanski koči postalo vse živo. Pretekli teden so prišli iz Rakovnika vsi g. bogoslovci, njim so se pridružili tudi bogoslovci iz Turina, Rima in ostalih hiš salezijanske province. Mi se njih

vedno veselimo, ker nas znajo tako lepo zabavati s koncerti. Zelimo jim, da se prav dobro počutijo med nami in se odpočiti vrnejo k nadaljnim študijam.

Letalska nesreča v Ljubljani

V treh letih smo doživeli že drugo strašno letalsko nesrečo na ljubljanskem letališču. Naši čitatelji so gotovo že brali v drugih listih podrobnosti, kako je izgubilo 7 oseb svoje življenje. Časopisi na dolgo in široko razpravljajo o tem, kje tiči vzrok letalskih nesreč na ljubljanskem letališču. Kakor smo čitali uradno poročilo o nesreči, ne zadene „nikogar krivda“. Nam se zde te preiskave že preveč vsakdanje. Tudi pri zadnji letalski nesreči pred dvema letoma je uradna komisija dognala, da ne zadene „nikogar krivda“. Če kak šofer zakrivi nesrečo s svojim avtom, ga policija takoj zapre in ostane zaprt, dokler se ne izvrši preiskava. Če se je že dvakrat zgodila tako strašna nesreča na ljubljanskem letališču, bi v tem slučaju prišle v poštev morda višje osebe! Državno tožilstvo naj bi zaprlo one, ki nosijo odgovornost za promet na naši letalski progi, pa bi se po našem mnenju le ugotovilo, kdo nosi krivdo za nesreče. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo dejstvo, da je upravitelj letalske postaje na ljubljanskem polju znani Stane Rape, ki je v šenčurskem procesu pričal skupno z znanim Mravljetom. Prepričani smo, da je g. Rape vršil svojo dolžnost na letališču ravno tako vestno, kakor je tudi vestno pričal skupno z Mravljetom v šenčurskem procesu.

Obrtništvo

OBRTNI UCENCI.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo dne 30. 4. 1956 uredbu o ureditvi razmerja učencev proti številu pomočnikov.

Ze v predzadnji številki Gorenjca smo prinesli pojasnilo, glede tega novega predpisa za učenje vajencev. Ker pa še vedno prilajajo na nas nova vprašanja glede pravičnega tolmačenja omenjene uredbe, radevolje prinašamo naslednje:

Uredba določa, da sme biti istočasno na učenju po en učenec, če dela mojster sam ali z enim pomočnikom, po dva učenca, če ima mojster zaposlena vsaj dva in največ 5 pomočnikov, po trije učenci pri šestih do desetih pomočnikih, po 4 učenci, če je zaposlenih več kot 10 pomočnikov. Več kot štirje učenci ne smejo biti istočasno na učenju. Izjeme dovoljuje v izrednih okoliščinah ban po zaslišanju pristojnih zbornic. Če se število pomočnikov med učenjem zniža, sme ostati število učencev neizpremenjeno. Mojster sme prvih šest mesecev sprejeti največ enega učenca na učenje.

Zelo važna je določba, da ta uredba ne velja samo za obrtne obrate, ampak tudi za delavnice, v katerih se opravlja rokodelski obrt na tvorniški način.

Te določbe ne veljajo za one učence, ki so bili na dan uveljavljenja uredbe, to je 13. maja 1956, že na učenju. Vsi prestopki te uredbe bodo strogo kaznovani.

Ta uredba je uzakonila stremeljenja združenja obrtnikov, ki je že na občnem zboru sklenilo, da mojstri smejo zaposliti le toliko učencev, kolikor imajo pomočnikov, ter da se ne sme zaposliti več kot troje učencev. Združenje je hotelo s tem preprečiti šušmarstvo, ki se je zlasti v zadnjem času zelo razpaslo. Obrtniki so uvideli, da je potrebna predvsem zaposlitev pomočnikov in da je za ves obrtniški stan zelo kvarno, če posamezni obrtniki zaposlujejo zgolj samo učence ali pa v večjem številu kot jih predvideva uredba. Ako učenci po dovršeni učni dobi ne dobijo službe, ne morejo dobiti obrtnega dovoljenja in so prisiljeni šušmariti. Taki obrtniki kopljejo s preveliko zaposlitvijo učencev sami grob svoji obrti.

Pri obrtnih podjetjih, ki se vršijo na tovarniški način se bo s to uredbo ustvaril tudi nov položaj in se bodo mogli zaščititi interesi učencev, ki so doslej uživali le malo zaščite. Podrobna pojasnila daje Združenje vsak dan razen nedelj in praznikov od 9 — 12 in od 5 — 5 ure popoldan v pisarni, ki se nahaja v zadnjem traktu hotela Jelen (prej pisarna tvrdke Zabret in Sinova).

Vina

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarji v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Lepo črno omaro za jedilnico in črno raztegljivo mizo radi preselitve v inozemstvo ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

Moderne gasilske aparate dobavljate najboljše neposredno. Komisijsko preiskueni prve vrste „Original Pastor“ polirani bakreni od 10 litrov Din 700.— z garancijo 15 let. Rdeče lakirani iz najboljšega posvinčenega materiala Din 600.— z garancijo 10 let, pošilja izdelovanje gasilskih aparatov Pastor, Zagreb, Vlačka 68. Oskrbuje poklicno gasilsko četo in industrijo v Zagrebu.

Prodajam suhe jesenove in javorjeve plohe. Naslov v upravi.

Frizersko vajenko sprejme takoj nov salon „Luiza“ v Kranju.

Kdor zida hišo,

sebi ali drugim mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah pust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko svih vrst.

Prepričajte se - prihranili boste!

Hlebš - Kranj

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Kravo, ki bo avgusta tretjič teletila prodam Janko Skrjane Senično p. Križe.

Služkinjo od 20 — 40 let večšo vseh gospodinjskih del sprejmem takoj. Naslov v upravi.

Proda se hiša v dobrem stanju z obsežnim vrtom ob glavni cesti — Primskovo. Prometna točka za obrt ali trgovino. Naslov v upravi lista.

Edino čevlji, ki jih naredi

JANKO PERČIČ, Rupa pri Kranju 30

so za hojo lahki in zelo trpežni. — Prepričajte se!

Oblika Vaše noge zavisi od nogavic...

morajo biti nad vse elastične, kakor svilena tančica objemati Vašo nogo . . .

in to so tesno se prilagajoče

ELBEO nogavice

Umetna svila, Art 1195 v 10 različnih barvah D. 60-

Čista svila, v modnih barvah Art Trama D. 58-

Art Orlow D. 75-

Najtanjšje, kakor pajčolan Art. Krone 500 D. 85-

Ivan Savnik - Kranj

Kdor zida

štedi denar

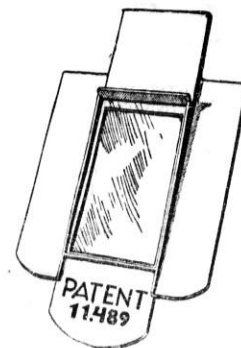
ako nabavlja gradbeni material pri nas, ker so naše cene skrajno nizke

Opozarjamo

da smo prejeli zastopstvo izdelkov znanih renomiranih opekarn

Združene opekarn Ljubljana

ter prodajamo strešno opeko z 20 letno garancijo.

litoželezna strešna okna so praktična in cenena

Peter Majdič „MERKUR“ - Kranj